

Depression hos äldre

Linnea Sjöberg, Aging Research Center, Institution för Neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle (NVS).

E-mail: Linnea.Sjoberg@ki.se

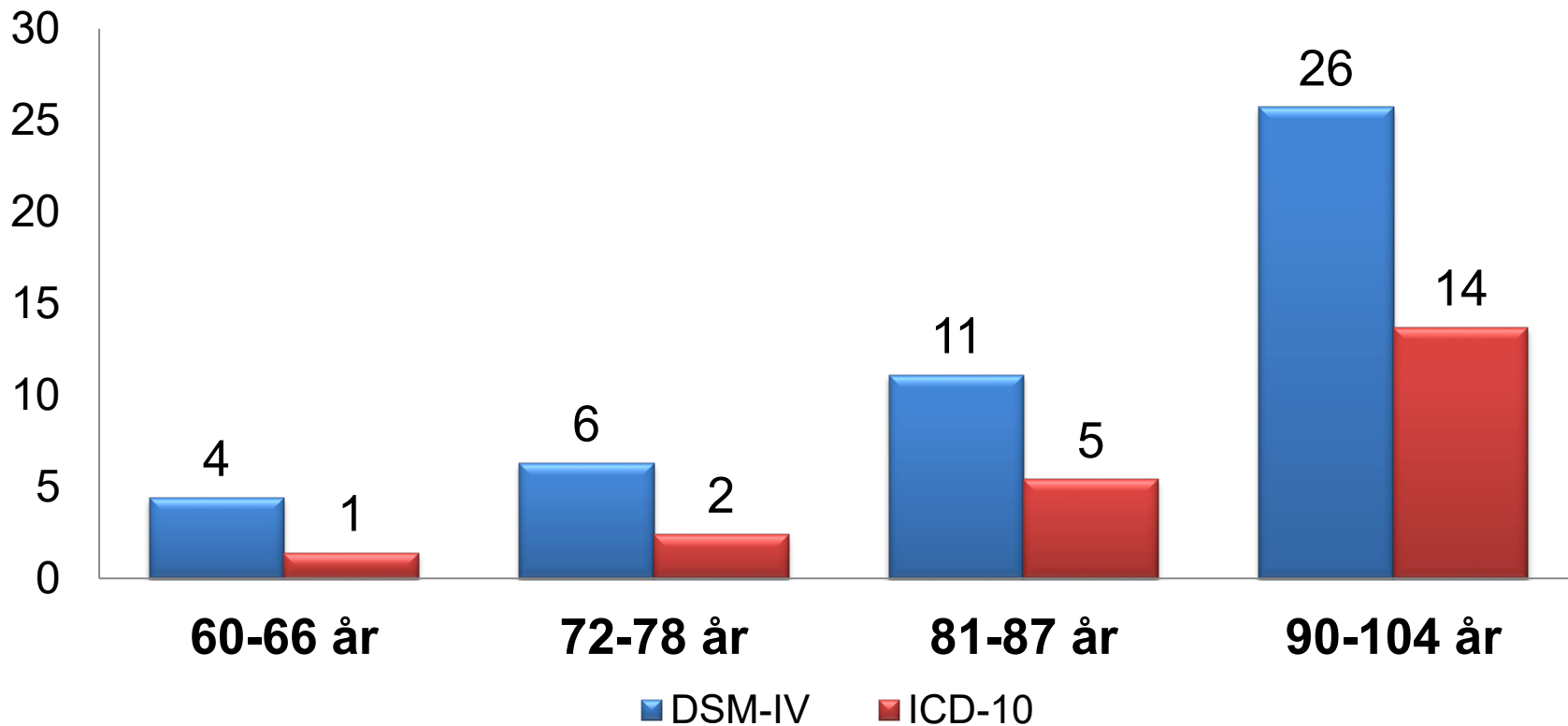
Depression globalt och hos äldre

- 322 miljoner människor har depression
- 1 av 3 kvinnor och 1 av 4 män drabbas någon gång i livet
- Förekomst av depression 65+ år: 10-15%
(mild: 5-10%; egentlig/major: 1-5%)

Foto: Chalmers Butterfield

Åldersspecifik förekomst av depression, %

Risikfaktorer relaterade till depression

- Att inte ha en partner

- Demens

- Funktionsnedsättning

Foton: Max Pixel, Flickr, PxHere

Konsekvenser av depression hos äldre

Behandling av depression hos äldre

- Antidepressiva: 27%
- Psykoterapi: 3%

Sammanfattning

- Förekomsten av depression högre hos dem:
 - Utan partner
 - Har demens eller fysisk funktionsnedsättning
- Många negativa livshändelser ökar depressionsrisken, speciellt om händelserna inträffar **tidigt** eller **senare** livet
- Nedstämdhet kan öka risken för demens men bara hos de som inte har en partner eller bor ensamma
- Depression hos äldre är underbehandlad

Positiva nyheter!

SNAC-K DELTAGARE och datainsamlare

Medförfattare: Björn Karlsson, Hui-Xin Wang, Laura Fratiglioni, Ingmar Skoog, Martin Lövdén, Anna-Rita Atti

Finansiärer: Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE), Vetenskapsrådet (VR), Gun och Bertils Stohnes Stiftelse, Stiftelsen Ragnhild och Einar Lundströms Minne, Lindhés Advokatbyrå AB, Swedish Brain Power, SWEAH, Konung Gustaf V:s och Drottning Victorias foundation

TACK!

EXTRA SLIDES

Depression: DSM-IV & 5-kriterier

Större delen av dagen, nästan varje dag:

- 1) **Nedstämdhet/sänkt grundstämning (subjektivt eller objektivt)**
- 2) **Minskat intresse/glädje av aktiviteter som vanligtvis upplevs som lustfyllda**

Nästan varje dag:

- 3) Vikt- eller aptitförändringar
- 4) Sömnsvärigheter
- 5) Psykomotorisk agitation eller retardation (subjektivt eller objektivt)
- 6) Trötthet eller minskad energi
- 7) Värdelöshets- eller skuld känslor (obefogade)
- 8) Minskad tankeförmåga, koncentrationssvärigheter eller obeslutsamhet
- 9) Återkommande tankar på döden, självmordstankar, planering för självmord eller utfört självmordsförsök

Minor depression: Totalt 2-4 symtom (1/2 core-symtom), Major depression (MDD): Totalt minst 5 symtom (1/2 core-symtom)

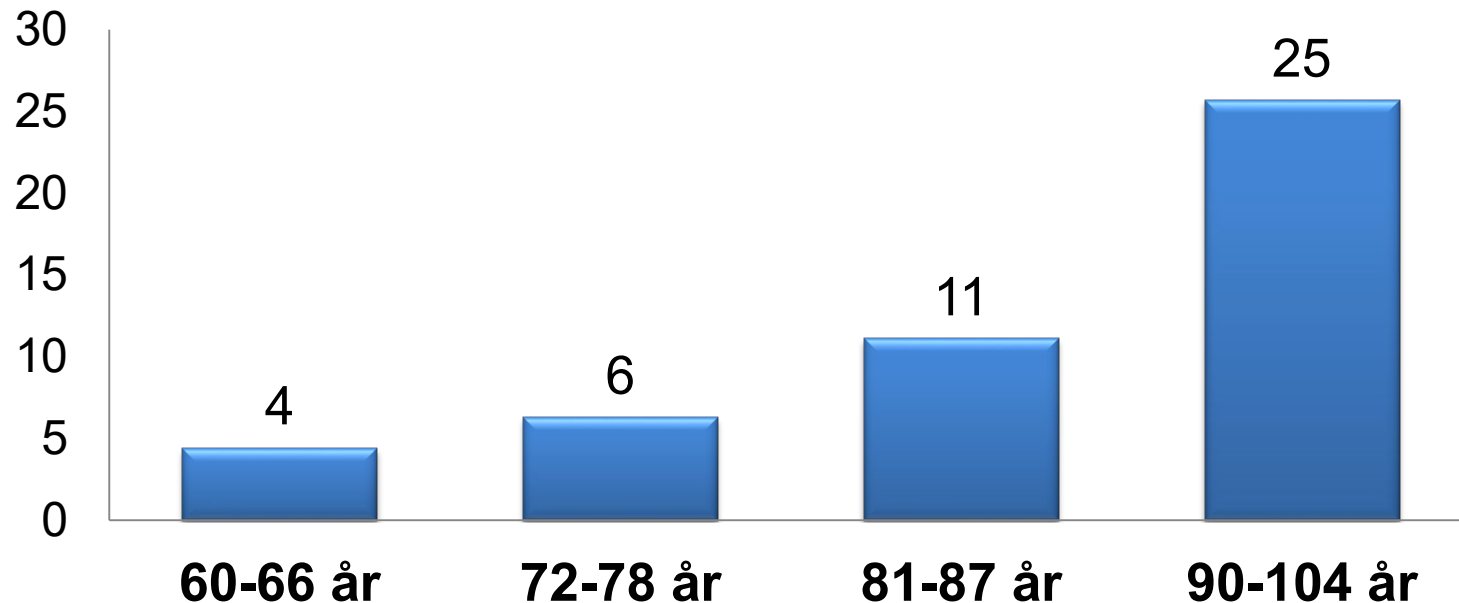
Depression: ICD-10 kriterier

- 1) **Nedstämdhet/sänkt grundstämning (subj. eller obj.), större delen av dagen, nästan varje dag**
- 2) **Minskat intresse/glädje av aktiviteter som vanligtvis är lustfyllda**
- 3) **Minskad energi eller ökad uttrötthet**
- 4) Brist på självtillit eller självförtroende
- 5) Omotiverade känslor av självförelser eller svåra skuldkänslor (obefogade)
- 6) Återkommande tankar på döden, självmord eller självmordsbeteende
- 7) Försämrade förmåga att tänka/koncentrera sig, såsom obeslutsamhet
- 8) Förändrad psykomotorisk agitation eller retardation (subj. eller obj.)
- 9) Sömnsvårigheter
- 10) Vikt- eller aptitförändringar

Mild: Totalt minst 4 symtom, **Moderate:** Totalt minst 6 symtom, **Severe:** Totalt minst 8 symtom (3/3 core-symtom)

World Health Organization, 1993 (research criteria)

Åldersspecifik förekomst av depression, %

Negativa livshändelser (18 händelser):

- Death of mother or father
- Parents' divorce
- Physical abuse
- Poverty while growing up
- Pregnancy loss
- Handicapped child
- Death of child
- Divorce
- Death of partner or best friend
- Severe illness of oneself, friend or family
- Move to special care facility
- Loss of job
- Large financial loss
- Legal problems
- Retirement